

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Emvnitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

tamen vendi cādelā, nō propter auaritiā, sed pro satisfactiōe populi. vide Archi. Flo. 2. parte. tit. 1. c. 16. §. 3. infrā, Emvnitas. §. 13.

3° PETRVS dat 10. equum ad vendendum pro decem ducatis, & ipse Ioānes vedit pro 12. tenetur illos duos restituere Petro: quia salarium pro labore datum, debet sibi sufficere, secundū Arch. Flo. & Ro. in ver. emptio. nisi Petrus dixisset, vende pro decem, si plus potes habere, sit tuum, tunc non tenetur restituere. Si tamen excederet iustum precium teneretur ementi, quem contra iustitiam damnificauit.

4° VENDENTES, vel ementes cum falso iuramento, etiam in re minima peccant mortaliter, ratione falsi iuramenti, & mēientes similiter, si notabiliter lādunt proximū, est enim mendacium perniciosum. infrā, Mendacium. §. 1.

5° VENDITOR tenetur emptori de euictiōe, secundū Pa. ca. si venditori. de emptio. & vediti. nisi quando emptor post litem contestatā nō denunciavit venditori, vt cum defenderet. l. emptor. C. de euicti. licet venditor sciret litem motam. Secundū, quando emptor citatus, contumaciter absuit tempore scientiā: quia per contumaciā suā videtur condemnatus. in d. l. emptor. vel absente venditore non appellauit. l. cremus. ff. de euictio. Tertiū, quando per iniuriā fuit lata sententia contra emptorem, quia iniuria quæ fit emptori, nō contingit venditori, vel si per violentiam auferatur extraiudicialiter, vel si per imprudentiam. ff. de euicti. Quartū, si emptor compromisit, & contrariam sententiam reportauit. Quintū, quando emptor posuit vsucapere, & non vsucepit. Sextū, quando scienter rem alienā emit, nisi specialiter sibi de euictiōe cauerit. l. si fundum. C. de euicti. Septimū, si aliquod casuale sibi contingat. c. ad nostram. de reb. eccl. non alie. Si autem fiat pactum, quod non teneretur de euictiōe, nihilominus re euicta tenetur ad precium, vt

in l. ex empto. in fi. de action. empt. & vendit. ff. Intellige quando pactum fit in genere: secus si persona specificatur, vel causa vna, secundū Lud. Ro. infrā Euictio. per totum.

6° EMPTVM ex aliena pecunia est ementis, si nomine suo emit. C. de rei vendi. l. si ex ea. nisi sit emptum ex pecunijs ecclesijs: vt in c. 1. 12. q. 3. vel de pecunia pupilli, vel minoris, a tutore, vel procuratore. l. 2. ff. quādo ex facto tuto. Idem de emptis ex pecunia militis. C. de rei vendi. l. si vt propositis. Idem de empto a marito, vel vxore, de pecunia sibi ab altero eorum donata. de hoc vide. ff. de donat. int. vir. & vxor. & limita. vt Sil. ver. emptio. §. 22. Si res duobus vendatur, erit illius, cui primū traditur res, nō cui primū venditur, & idem in donatione. argu. in c. ex literis. de consu. & l. quotiens. C. de rei vend. venditor autem tenetur crimine falsi. ff. ad le. Cor. de falsi. l. qui duobus. de hoc vide plenissimē Iaso. in repe. d. l. quotiens.

EMVNITAS.

1° EMVNITAS ecclesiā, est priuilegium ecclesiastica libertatis, vel personarū, vel rerum ad eam pertinentium, secundū Gos. in sum eo. titu.

2° SECVLARIA placita, in ecclesia vel cimiterio, non sunt tractanda, ecclesiastica tamē bene possunt, ca. 1. de immu. eccl. Et sententia iudicis secularis data in ecclesia, ipso iure est nulla, præcipue sanguinis, quæ sub anathemate ibi fieri prohibetur. c. cum ecclesia. eodem titu. si tamen sententia alia a sanguine sit ibi data per viā voluntariæ dispositionis, vel iurisdictionis, tenet, secundū Pan. in dict. cap. cum ecclesia.

3° IN ecclesia quis potest doctorari, secundū Ioan. And. in c. deger. eod. tit. lib. 6. & tenent etiam contractus facti in ecclesia, secundū gloss. in d. cap. decet.

4° IN ecclesia, vel cimiterio non debent fieri conclamationes, seditiōnes, impetus vniuersitatum, concitationes, publica parlamenta, &c. vt in dict. cap. decet. nisi pro actu pietatis, vt

secundum Ioann. And. vt refert Panorm. in dict. capitu. cum ecclesia. & mortaliter peccant talia facientes, quando ex se sunt mala, vel si faciant ex contemptu, vel impediendo totaliter diuinum officium, vel orationem, tempore suo, secundum Panorm. in d.c. cum ecclesia, aliter non est mortale, maxime quando non aduertunt ad praedicta.

5 ECCLESIA non debet incastellari, nec in propugnacula construui, vt inde fiat bellum, vel ibi recipiantur belantes, nisi iusta necessitas ad hoc urgeat, & Episcopi licentia adsit. capitu. relinqui. de custod. euchar. Iusta necessitas est. vt boni viri a malis defendantur. Panorm. in dict. capitu. cum ecclesia. Neque in ea, vel coemiterio, poni debent suppellectilia, vel hospitalia, nisi urgente necessitate, aliter videtur mortale in omnibus praedictis. vt in dict. ea. relinqui. non tamen est, vt dicitur infra. §. 22.

6 FACIENTES violentiam in ecclesia, vel coemiterio, extrahendo aliquid violenter, aut confringendo confinia, aut vi, vel furto auferendo aliquid inde, sacrilegium committunt. c. quis inuentus. 17. q. 4. contra prohibitionem faciunt. c. sicut antiquitus. 17. q. 4. & mortaliter peccant. in dict. canon. quisquis. An tales sint excommunicati, & quando, infra Excommunicatio. 22.

7 EXCOMMUNICATVS confugiens ad ecclesiam, gaudet privilegio immunitatis ecclesiae: quia non excipitur, ergo cum simus in gratijs, debemus & eos includere.

8 SERVVS fugiens ad ecclesiam sine armis, vt domino se subtraheret, red-detur domino, praestito prius iuramento de impunitate: vt in cap. inter alia. eo tit. si venit cum armis, continuo extrahetur. l. si seruus. C. de his qui ad eccle. confug. promissa tamen impunitate.

9 LVDÆVS fugiens ad ecclesiam, non gaudet hoc privilegio: quia non propter zelum fidei confugit, sed propter euasione[m] debitorum, vel criminis, & haec verior est opinio, secundum

Panorm. in d.c. inter alia. nisi confugiendo peteret baptismum. Idem dicas de quolibet infideli. Alij oppositum tenent: quia hoc privilegium gratiosum est, & ita Sil. vers. immunitas. 3. §. 3. tenet, multos allegans docto. Prima tamen opinio videtur verior: quia isti nulla reuerentia mouentur erga ecclesiam fugientes.

10 CLERICI, & religiosi confugientes ad ecclesiam, possunt extrahi a suis praelatis, qui eos zelo religionis quaerunt, non autem si quaerunt odio, vel ex alia mala causa. Panorm. in d.c. inter alia.

11 FUGIENS ad ecclesiam propter debitum ex tributo principis, non debet extrahi, sed ibi citari, & si non potest se defendere, procedatur ad missionem in possessionem bonorum, & ita intelligit. auth. de mand. princ. §. publicorum. vide tamen Panorm. in d.c. inter alia, si verò sit debitum propter aliud, non extrahetur inuitus, secundum omnes. De modo autem procedendi sunt opiniones, sed hoc ad confessorem non spectat, ideo relinquatur causidicis.

12 COMMITTENS maleficium, & fugiens ad ecclesiam, non potest inde violenter extrahi, nec amplius de illo maleficio, ad mortem, vel poenam corporis afflictivam damnari, etiam si egrediatur sponte, & capiatur, secundum Panorm. in d.c. inter alia. potest tamen pecunialiter puniri, vel alia poena extracorporis mulctari, & cogi ad poenitentiam, & satisfactionem peragendam, ita tamen quod non violenter extrahatur, secundum veriorē opinionē, & sequitur glo. in c. reuoc. 17. q. 4. & sunt ab ecclesia tales defendendi, nisi sint publici latrones, vt pyrae, & qui stant in stratis ad depradandum, vel nocturni depopulatores agrorum, vel committentes maleficium in ecclesia, vt ab ecclesia defendantur: secus si extra ecclesiam, vel coemiterium committerent cum hac spe, vt in cap. si eod. titu. & licet loquatur de homicidio, tamen habet locum in alijs grauib[us] delictis: secundum Panorm. ibi. Sed si commisit delictum in ecclesia, non

spe

spe defensionis. Pan. dicit, quod non gaudet priuilegio. in d. c. si. Alij tenent quod gaudet, & melius, per d. ca. fin. Caiet. in verb. immunitas. videtur tenere cum Pano. quia frustra legis auxilium implorat, qui in legem committit. Item raptos virginum, secundum Pe. de Anch. homicidæ, adulteri, secundum iura antiqua, quauis de illis teneatur secundum ius canonicum quod gaudet immunitate.

²¹ **CONFUGIENTES** ad ecclesiam non incellatam tēpore belli, nō possunt capi, neque res eorum ibi repositæ. ar. in d. c. si. nisi essent ad pugnandum, vt in dicto capitul. sicut antiqui rūs,

²⁴ **INIVS** detentus in carcere, & dimissus cum iuramento redeundi: si fugit ad ecclesiam, non potest abstrahi inuitus, sed petet absolutionem à iuramento, maxime si imminet periculum mortis, vel mutilationis: secundum Ioann. And. in addit. ad Spec. ti. de iureiuran. Si verò iuste detineatur compellendus est redire: secundum Bart. in l. delegati. ff. de pēnis. non tamē ecclesia pati debet, vt inuitus abstrahatur, nisi præstata cautione: vt supra.

²⁵ **ABSTRAHENS** aliquē de ecclesia in casu nō permisso, tenetur illum restituere: secundum Panor. in d. c. inter. & ecclesia potest contra eum agere, in c. minor. 17. q. 4. nec liberatur per præstationem iuramenti, vel cautionis, nisi restituat.

²⁶ **ABSTRAHENTES** huiusmodi violēter de ecclesia, de iure canonico debent excommunicari, & pecunialiter condemnari, & imponi eis publica pœnitētia, nec restitui communioni, nisi restituant, quem violenter extraxerunt. in d. ca. maior. & sic mortaliter peccant. Idem dic de eo, qui constringit, vel negat requiem, vel vītum, vel vestitum. Not. quod ecclesia habet hoc priuilegium, & cōmitterium. & 40. passus, si est maior, vel matrix. & 35. si est minor: vt capella. in d. c. sicut antiquitus. Similiter & monasteria religiosorum: secundum

Arch. Flo. & Hostien. licet non sit in iure expressum. de his 30. passibus capellæ: vide Hostien. in d. c. quisquis. 17. q. 4. Et passus continet 5. pedes, secundum Isido.

¹⁷ **FUGIENTES** taliter, faciet sibi expensas de suo, si habet: secundum Pan. in d. c. inter. q. si non habet, ecclesia providebit: secundum Arch. post Vgo. in c. diffiniuit. 17. q. 4. Debent ecclesiæ pastores seruare vitā, & mēbra illis qui confugiunt. 17. q. 4. c. constituimus.

¹⁸ **NOTA** emunitatem fratrum prædicatorum: quia nullus de ordinibus mendicantium potest construere ecclesiam, vel oratorium, vel constructa recipere, iuxta oratoria, & ecclesias dictorum prædicatorum, infra spatium 140. cannarū, & si secus factum fuerit, diruatur: secundum priuilegium cle. quia plerique, & c. cuius authenticum est Bononiæ, & Regij, in cōuentu prædicatorum.

¹⁹ **HA** c emunitate gaudet ecclesia nō consecrata: secundum Pan. & Hostien. inc. ecclesia. co. ti. & hospitalia, ac oratoria alia priuata: secundum Gof. si autoritate Episcopi, vel superioris, sunt constructa: secundum dictū Gof. in c. si. de eccle. xdi. & placet Panor. in d. c. ecclesia, & palatium Episcopi. c. id constituimus. 17. q. 4. & ecclesia etiā interdicta: secundum communiter Doct. & corpus Christi: secundum Hostien. quia ibi maior est ratio, licet in iure non sit expressum.

²⁰ **PERSONALES** immunitates manifeste sunt, quod ecclesiasticæ personæ sunt exemptæ à iudicibus secularibus, sunt liberæ à manibus violentis suadente diabolo, à pedagijs, & angarijs, de quibus infra, Excommunicatio. 1. 31. 38.

²¹ **REALES** emunitates sunt, quod personæ ecclesiasticæ exemptæ sunt à gabellis. pro rebus suis, vel ecclesiæ, quas non negociationis causa deferunt, quod possessiones ecclesiæ non possunt pro alienis debitis obligari, & quod rustici non possunt eius rura deferere, & c. c. 3. co. tit. & alia quæ in iure ponuntur.

²² **VIO-**

²² VIOLARE ecclesiasticam emunitatem quocumque modo, ex intentione agendi contra libertatem ecclesiasticam, quoad locum, & personas (sive in communi, sive contra talem ecclesiam: secundum Caiet. ubi supra) est peccatum mortale, quia committitur sacrilegium, si autem fiat non ex tali intentione, sed ex passione, adhuc mortale est, nisi ex imperfectione actus, quia tunc esset veniale, ut cum parua iniuria fit loco, vel personis sacris, nec fit contra præceptoris prohibitionem, ut si quis comederet in ecclesia sine necessitate, vel hospitaretur, vel faceret concilium, poneret ligna, & huiusmodi, & non adest contemptus: per huiusmodi enim non rei sanctæ magna fit irreuerentia.

²³ TENENTES banchum in ecclesia ad vendendum candelas, imagines, & aliud, peccant mortaliter, quia domum Dei faciunt domum negotiationis: secundum Caiet. supra. non autem sic, si tenent in cimiterio, quod est domus defunctorum. Ponere candelas in aliquo loco in ecclesia, ut qui vult emat, ut communiter fit sine persona ibi stante, pro seruitio populi, sine auaritia, & pauperes portantes candelas per ecclesiam, vel imagines, dummodo non teneant banchum, & qui propter pluuiam retrahunt se cum banchum in ecclesia ad horam, excusantur omnes prædicti à mortali: secundum Caiet. supra. sic enim solet fieri & prælati sciunt, & tolerant.

²⁴ NOTA differentiam inter violare libertatem ecclesiasticam, & emunitatem, ad discernendum censuras. Nam qui iniuriam facit loco sacro, violat emunitatem, qui autem iniuriatur personæ, non solum quoad ipsam personam ecclesiasticam, sed etiam omnibus rebus, quibus per liberum arbitrium utitur, vel quas possidet, violat libertatem ecclesiasticam. Ex Caiet. supra. Ideo sunt distincti casus violentium emunitatem, & libertatem.

²⁵ MULTAS alias emunitates habet ecclesia, & personæ ecclesiasticæ, quas vide in diuersis locis supra, Clericus.

§. 29. Ecclesia, per totum infra, Gabela. §. 10. Pedagogium, pertorum. Excommunicatio. 1. 38. & Tabul. ibi. à §. 15. vsq; ad 20. Excommunicatio. 11. 20. 31. 33. 37. 62.

²⁶ NOTA quod tunc fit contra emunitatem, vel libertatem ecclesiasticam, quando violatur privilegium concessum super generali libertate ecclesiasticæ, & hoc tunc violatur quoad omnes ecclesias, vel quoad unam, sive quoad omnes clericos, sive quoad unum, non autem si violatur libertas vnius ecclesiæ, vel clerici, & similiter qui agit contra libertatem fratrum prædicatorum, vel minorum, non agit contra libertatem ecclesiasticam. Et licet peccatum mortale in his omnibus sit, tamen aliter puniuntur, qui contra libertatem ecclesiasticam agunt, quia qui contra libertatem specialem, poena autem violentium hanc emunitatem est, quia aliquando mortaliter peccant: ut supra. §. 22. quandoque incidunt in excommunicationis latæ sententiam, interdum debent excommunicari, aliquando puniuntur poena priuationis, aliquando aliter, iuxta leges canonicas, civilesque.

ENORMITAS.

¹ ENORMITAS criminis est, quando crimen est tale, quod etiam peracta poenitentia remanet aliquid de poena, quæ impedit ordinis executionem, & beneficii retentionem, & hæc communiter sunt tria, scilicet homicidium voluntarium, cap. minor. d. 50. vel quasi voluntarium, videlicet quando præcessit culpa. de homic. c. continebatur. secus si non præcessit culpa. & fuit casuale. cap. ex litetis. eod. tit. Secundò, hæresis, in qua post sanatum vulnus remanet circatrix. c. ventum. 1. q. 1. Tertiò, simonia in ordine, cap. inquisitionis. de accusatio. & idem ibi patet de simonia in beneficio.

² DETRITUS etiam enorme crimen, quod dispensationem non recipit: ut si simonia in beneficio. c. erga. 1. q. 1. Dicuntur etiam enormia omnia crimina & delicta, quæ inducunt infamiam civilem.